

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 1 kor. 50 fill.
Vidéken: Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Levél Nagyszebenből.

Ha a szászokkal beszélek, rendszeren jön a vámközösségre. Ők a vámközösség hivei. Mi a vámkülönválás mellett vagyunk. Hogy ők tisztán gazdasági érdekből hivei e a vámközösségnek, vagy része van ebben a Bécs iránti vonzalomnak is, nem tudom; de hogy mi az Ausztria iránti ellenszenvünket nem tudjuk egészen félretenni, mikor a vámkülönválást óhajtjuk, az, azt hiszem, tagadhatatlan. Pedig biz' az ugy volna jó, hogy ha hidegen gazdasági szempontból tudnók mérlegelni a kereskedelmi önállóság hasznát és kárát!

A szászok a földmives népet féltik a különválástól. Mi még jobban félthetjük. A magyar közép-földbirtokos osztály tönkrement, ha a parasztosztályunk tönkre megy, akkor Nagymagyarország jóéjszakát! Nekem mindegy akárhogy leszünk Ausztriával, csak kevesebb magyar kívánkozzék Amerikába! Ez a fő!

A szászok azt mondják, hogy ők nem azért fordulnak a németországi iparhoz és kereskedelemhez, mert az német, hanem azért, mert az szolidabb. Példaként felhozta az egyik, hogy a nagyszebeni szász földhitelintézet Alpárt bizta meg legközelebb egy épület-terv készíttéssel és oly silányat küldött, hogy fel se lehet tenni, hogy az Alpártól eredne, hanem valamelyik alkalmazottja készíthette. Azután egy németországival készíttettek tervet és azt most egy budapestivel változtatják.

Az én megjegyzésem az, hogy az ipar és kereskedelmünk inszoliditása nagy akadálya a fejlődésnek és a szászok állítása nem pusztán ráfogás. Tessek szétnézni és összeszámlálni, hány olyan kereskedés van pl. Debreczenben, a hol nem lehet alkudni és ahol igazán kínálják az árut, nem dicsérik égtől földig!

A kolompér keményítő-gyár tehát megalakul! Magam is veszek egy részvényt, mert úgy gondolom, hogy az iparfejlesztésben minden magyar em-

bernek részt kell venni; nem elég szóval kiabálni és mert olyan emberek nevét látom ott, akikbe lehet bízni.

Milyen szép volna, ha a kolompér keményítő-gyár felvenne a szabályzatába egy passust, tisztem fel ezt: a részvényes részvényére semmi néven sem kaphat többet, mint a névérték 6%-a. A tiszta jövedelem többi része körzézra fordítandó.

Sok német dolgot átültettünk már szöröstől-böröstől a nélkül, hogy megfontoltuk volna, vajjon jó lesz e nekünk. Utánoszthatnók egy keveset ez egyszer az erdélyi szászokat is, hiszen voltaképen ezek is németek!

Mosolygok a kolozsvári E. G. E. telepítési gyűléséről közrebocsátott hirdadásokon. Ime a szászok és oláhok nem gyűléseznek, nem beszélnek és nem banketteznek annyit, mégis megy minden a maga rendjén. Szeressük a népet önzetlenül! Akkor nincs szükség sok beszédre, sok tervezgetésre, mégis megy a dolog.

Mi magyarok, ha valamit akarunk tenni, vagy Ausztriára meresztünk előbb csunya szemet, vagy nem zetiségeinkre, mintegy várva, hogy azok hasonló szemet meresztenek reánk, hogy így magunkat munkára tüzeljük.

Ez úgy néz ki, mint a Homerosz bikája, a mely a farkával tüzelte magát a harcra. Ne nézzünk se Ausztriára, se nemzetiségeinkre, hanem dolgozzunk, nem a magunk, hanem népünk javáért!

A szebeni piacon felszökött a narancs ára, mert sok kell a husvéti locsolóknak. — Az alma olcsóbb és jobb, mint a narancs. A narancs ára külföldre megy, az almáé itthon marad, mégis narancsot vásárol szász és magyar!! Ha a praktikus szász így tesz, hogy tegyen az inpraktikus magyar?

Jön a nyári szünidő. Ujra ajánljuk, hogy a ki teheti, küldje el fiát a szászokhoz a nyári két hónapra fizetésért vagy cserében. Hadd menjenek

gyermekünk a szászokhoz levegő változásra hegyes vidéket ismerni, németül tanulni és az apró szászokkal ismerkedni. A gyermekkori, ifjúkori ismeretségből barátság lesz és sokat használhat ennek a sokfelé húzó lakosságú országnak.

Ha gyermekünk németül megtanultak, adjuk őket a katonai pályára, a konzulatusokhoz és Boszniába hivatalnoknak. Itthon fizetéstelen joggyakornokoknak sem kellenek már. Uj törvények alkotásánál többet ér nekünk, ha minden helyet magyar foglal el, honnan osztrák vénült ki.

Egy szebeni napi 1 frtos tekintetes ur a konzulatusnál többet kap, mint a főnöke Szebenben!

Mostanában a szebeni „Hermania“ nevű szász-dalokör a Wagner Bolygó hollandiát adogatja elő telt színház előtt. Lesz hat-hét előadás. A tiszta haszon jótékonyzézra megy. Hónapok óta készülnek erre a műkedvelők, a kik különben mind zeneértők.

Zeneértő van Debreczenben is elég, de minden nemesnek utját szegi a — „*hogy játszon az én leányom együtt egy polgárleánnyal?*“ és *hogy játszam én együtt egy iparossal?*“

Ha Debreczenben nyári délután az utcán jár az ember, erről hegedű hang, arról zongora hang, másfelőlről cimbalom hang üti meg a fülét. Sőt úgy tudom, Medgyessy Ferencz és néhány társa sokszor hegedülgettek együtt, ezelőtt vagy hat évvel dr. Borbély Imrénél egymás mulattatására, eddig nem hallottam, hogy nyilvános egyesületet alakítottak volna.

Szilágyi Imre ügyvéd is jó hegedüs; hogy nem veszi kézbe az ügyet?

Hogy a német szóra térjek vissza: jól teszik, ha azok, akik tiszta német szóra akarják gyermekeiket adni, megírják szándékukat e lap szerkesztőjének vagy egyenesen Szebenbe a *Tageblatt* szerkesztőjének. A kik kosztba akarnak fogadni, azok is írjanak meg mindent körülményesen.

Sirolin

legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen

lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianti czzéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

Eddig egy szász nő van, a ki teljesen magyar családhoz kosztba akarja adni a fiát (14 éves). Czim: Özv. Schillné Nagyszebenben (Haller-rét). A kosztadók forduljanak hozzá és irjanak meg mindent körülményesen, például a családbeli gyermekek száma, kora, neme, vallása és a koszt-pénz összegét is.

Politikai híreink.

Budapest, április 27.

Mesék és valóságok.

Az ujonnan felmerült meséket és a belőlők levont következtetéseket tehát bátran kikapcsolhatjuk a válság történetéből. Tények ma is csak azok, amik tegnap és hetek óta voltak. Gróf Tisza István május hó 2-án Bécsbe megy és azonnal jelentést tesz a felségének a helyzetről; a szász király látogatása még két napi fennakadást okoz, azután jönnek a további lépések a válság megoldása iránt. Jön Széll Kálmán kihallgatása és a király utazása Budapestre. A mai állás szerint a király Széll Kálmánt május 5-én fogja fogadni; meghívó perze még nem ment. Május 6-án vagy 7-én jönne a király Budapestre és itt első sorban ismét Andrassy Gyulát fogadná. Nem lehetetlen azonban, hogy a király már 5-én lejön Budapestre és Széll Kálmánt is itt fogadja.

Harmadikán megkezdik a Hazban a felirati vitát és rövidesen be is fejezik, hogy a királynak lejtőkor kész alapja legyen a koalíciós kormány kinevezésére. Azt mondják még ma is, hogy a szabadelpvűpárt, ha látná, hogy végleg vesztett játéka van, utolsó perczben elfogadja az ellenzék feliratát, hogy ezzel magának helyet biztosítson a megoldási porondon. Mi ezt nem hisszük, mert a párt nem lesz annyira okatlan, hogy kiteszi magát a kitessekelésnek.

Hogy az örökös Khuen-Héderváry-kombinációk nem akarnak elnémulni, az onnan van, hogy Khuen első percztől fogva a reaktivált kamarilla jelöltje és ő az egyetlen aktív magyar politikus, akiről a bécsiek fel-

teszik, hogy ő minderre képes, még Magyarország érdekei és alkotmánya ellenére is. Idehaza azonban Khuen ma sem kell senkinek és ezt ő maga is igen jól tudja.

A nagy kabinet megalakulása. Budapestben még mindig a békés megoldásban hisznek, még pedig „egy új többség kialakulása“ által.

Áll pedig az ebbeli törekvések élén nem más, mint Wekerle Sándor, akinek a Damjanich-utcai lakásán most nap-nap után nagy tanácskozássok folynak.

Ezekhez a fáradozásokhoz, úgy mondják, gróf Andrassy Gyula is közel áll, áll a beavatottak szerint egész bizonyosra vehető, hogy május első felében megalakul egy olyan „nagy“ kabinet, melynek a tagját közt vannak:

Wekerle Sándor,
gróf Andrassy Gyula,
Széll Kálmán,
baró Bánffy Dezső,
Darányi Ignác,
Wlassics Gyula,
Hieronymi Károly.

Ennek a névsornak az összeállításából is kiderül, hogy a politikai körök a helyzetnek kialakulását várják. Hiszik, hogy az új többségi pártban részt vennének a szabadelpvűpárt tagjai közül mindazok, akik november 18-án nem exponáltak magukat, a disszidensek, az újpárt és azonfelül a függetlenségi és 48-as pártnak egy része is.

Vármegyénk és vidéke.

Üzenet az arany-sárga kutyáról.

Lippai József uram üzenetet küldött be Mikepércsről. Azt kéri az ujságban kitételni,

hogy arany-sárgászörű, fehér hasalju és lábu „finom uri kutyát“ talált. Az arany-sárga kutyát az igazgazdája átveheti Lippai József uramnál.

Vesztett kutya járása Nagylétán. Napok óta egy kóbor vestett kutya tartja izgatottságban Nagyléta község lakosságát. A kóbor kutya megmarta Nagy Sándor negyven éves napszámos embert, a kit felszálítottak Budapestre a Hőgyesfele intézetbe. A főszolgabírói hivatal szigorú ebzáriatot rendelt el. A vestett kutyát azonban még nem sikerült elpusztítani.

Tollat loptak. Birnbaum Adolf vámospércsi lakos panaszt emelt Z. Nagy Imre és öcsese Lajos ellen, akik — Birnbaum panasza szerint — kamarájából 40 korona értékű tollat, 10 korona áru burgo nyát loptak. A csendőrség a járásbírósnál a feljelentést megtette.

Halálba vonszolták a vadlovak. Borzalmas szerencsétlenségről tudósítanak bennünket Darvas községből. Kocsis Gábor darvasi gazda 14 éves fia tegnap az apja szekeren a falu melletti kaszálóra indult. Utközben a lovak elragadták a szekeret s a megvadult állatok egy utszéli fának rohantak, ahol a szekér felborult. A szerencsétlen fiú, a ki az utolsó pillanatban leakart ugrani a szekérről, a lovak közé bukott, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a lábai a hámszijakba akadtak s a tovább száguldó lovak végigvonszolták az országuton. Mikor a szekeret sikerült megfékezni, a fiú feje már össze volt roncsolódva és pár percz múlva meghalt.

Irnokválasztás. Püspökladány községénél a 840 korona fizetéssel javadal mazott irnoki állás üresedett meg. A pályázati kérvények a hajduszoboszlói főszolgabírói hivatalnál adandók be május 3-áig. A választás május 4-én délelőtt 10 órakor lesz a község házában.

Titokzatos történetek.

(Macska a koporsóban).

Párisból írják: Solange Derynes asszony, ki a Rue de la Justice-on lakik, fiatal özvegy léteére annyira meggyűlölte az életet, hogy földi szenvedéseinek egyetlen megváltóját már csak a halálban látja. Egész családja, barátai, férje, két gyermeke meghalt: harmadik esztendejével egyedül maradt a világon s martalékaul esett valami különös melancholiknak, mely már az örülethez áll közel. A halálra várakozva szép koporsót vásárolt, szobáját feketével bevont halottas kamrává alakította át s a szoba közepén álló koporsó körül minden este meggyújt tiz vagy tizenkét gyertyát. Aludni ugyan nem alszik a koporsóban, hanem bevonul a szomszédos szobába, míg kedvenc macskája foglal helyet éjszakára a koporsóban.

A minap este három betörő, akiknek sejtelmük sem volt az özvegy szokásairól, betört annak lakására. A koporsó s az égő gyertyák láttára azonban rettenetesen megrémültek, de rémületük akkor vált igazi halálfélelemmé, mikor a fekete macska kimászott a koporsóból, felhuzta a hátát, rájuk fújt s kétségbeesett miakolással leugrott. Hát még mikor a szomszédos ajtóban hirtelen megjelent egy sápadt, fehér ruhás alak! A három csirkefogó fejvesztve rugaszkodott neki a futásnak, feldöntötték a

butorokat s olyan kétségbeesett kiáltozást vittek véghez, hogy az egész ház felébredt és összefutott. A feleség annyira megbabonázta őket, hogy minden ellenállás nélkül adták meg magukat, azon meggyőződésben, hogy kísértetet láttak.

Mint hírlik, Solange Derynes asszony évek óta ezen a kalandon nevetett először s nem lehetetlen, hogy ez a hirtelen felvidulás megszabadítja melancholiájától s újra gyönyörködni fog a földi lét csekély örömeiben.

(Kisértetlítő tudósok.)

Azt hinné az ember, hogy a kísértetekben való hit különösen az alacsonyabb műveltségi fokán álló emberek gyöngesége. Egy francia lap most érdekes eseteket mond el kiváló tudósok életéből, kiknek épp úgy meg volt a maguk gyöngé órája, mikor kísértetet láttak, mint akármelyik babonás öregasszonynak. Chevreulról például, a híres francia kémikusról, ki 1889-ben — 103 éves korában — halt meg, a következő kísérteties történetet jegyezték fel.

Chevreul egy izben még késő éjszaka is íróasztalánál dolgozott, ugyanabban a házban, hol előtte a híres Buffon is lakott. Chevreul nagyon kifáradt munkaközben és éppen aludni akart térni, amikor szobája ajtajában különös kísérteties alakot pillantott meg. Bizarr alak volt s mozdulatlanul ült azon a küszöbön, melyen a tudósnak el kellett volna haladnia, ha hálószobájába

akar menni. Chevreul egy pillanatra sem jött zavarba, legelső sorban is megnézte óráját: háromnegyed három volt s aztán visszatért íróasztalához s lerajzolta a kísértetet. Ezután felkelt s a kísértet felé lépdelt, majd mikor a küszöböt átlépte, olyanközé ment el mellette, hogy ruhája szinte sűrűlt a kísértet, ki nyugodtan s mozdulatlanul ült tovább a küszöbön. Másnap értesült róla, hogy ugyanabban az órában egy jó barátja meghalt s utolsó szavaiban is őt emlegette.

A párisi „Orvosi Szemle“ legújabb száma is megemlíti egy ilyen telepatikus esetről. Egy orvos, ki egy rendkívül súlyos beteg asszonyt kezel, egy este — éppen rendes látogatásakor — csodálatos delirikus állapotot vett észre a betegnél. Két nappal később — éjszaka — felriad álmából az orvos s ellenállhatatlan szükségét érzi, hogy betegét azonnal meglátogassa. Felesége igyekezett megnyugtanni, de az orvos határozottan állította, hogy a ház előtt két ember várja, kik betegéhez akarják hívni. Mikor utána néztek, a két ember tényleg a ház előtt várakozott. Most már rohanva sietett betegéhez, kit teljes deliriumban talált ágya mellett pálinkás üveggel. Az orvos betegének minden szeszes italt megtiltott volt, s a telepatikus esetet arra vezeti vissza, hogy az asszony a szesz élvezése közben több izben a csinytavó felemével gondolt orvosára, kinek rendeleteit megszegi.

Ipartestület Szathmáron. Évek óta vajdák már a Szathmáron megalakítandó ipartestület ügye. Most a mint értesültünk. Az ügy már kezd komolyabb utra térni s valószínű, hogy az ipartestület még ez évben megalakulhat.

Mi az újság?

A Barrison-nő érek apja. Azokról a szép szöke lányokról, akik Debreczenben is mutogatták (az orfeumban) csodasan formás bokáikat, egy idő óta hallgatott a világszája. De most aztán Newyorkból írják, hogy a szép leányok apja, Barrison Lysens ott a legnagyobb nyomoruságban meghalt s annyi ingóság sem maradt utána, hogy az árából temetési költségről lehetett volna gondoskodni. Az egyik Barrison-leánytól kitudódott, hogy a pályáján nagyon csinos összeget takarított meg s most Filadelfiában él, ahol egy gazdag ügyvéd felesége. A newyorki rendőrség tőle kért pénzt az apja temetésére, amire ez indignálódva válaszolt:

— Az én apám nem lehet ez a Barrison Lysens, mert én — nem is voltam Barrison-leány s csak tizenhét éves koromban csatlakoztam hozzájuk.

Mivel azonban gavallér teremtés a szép asszony, küldött egy dollárt temetési költségre. A többi négy tánczosnő hollétét — akik ezek szerint nem okvetlenül testvérek — a newyorki rendőrség nem tudja kinyomozni.

Elvágott kábel. Honkongból jelentik, hogy a Hainan szigethez vezető kábelt elvágta. Az oroszokra gyanakodnak.

Egyházak és iskolák.

A görög katolikusok nagyhete.

A nagyheti és husvétii istentiszteletek sorrendjéről a gör. kath. kápolnában alábbi következő értesítést kaptuk:

Ma, nagy pénteken: d. e. 9 órakor „Királyi imaórák“, délután 3 órakor Urunk sirbatételének emlékezete, predikáció, mondja: Karczub Endre, ungvári papnevelő intézeti spiritualis, utána a legm. Oltári szentségimádása, este 8 órakor szentségbetétel.

Holnap, nagy szombaton: Reggel 8 órakor szentségkitétel, d. e. 9 órakor szent mise vecsernyével; este 8 órakor szentségbetétel; éjjel 12 óra után Urunk feltámadásának emlékezete; kenyéradás.

Vasárnap, husvét-első napján: Reggel 8 órakor ünnepélyes sz. mise, mely alatt evangéliomot olvasnak: Karczub Endre spiritualis, Molnár D. Kálmán, thesianumi igazgató és Papp János lelkész; az ünnepi szent beszédet mondja: Karczub Endre spiritualis.

Szent mise után megáldatnak a husvétii eledelek. Délután 3 órakor ünnepi nagy vecsernye, mely alatt prédikál Papp János lelkész; 4 órakor rózsafüzér ajtatosság.

Hétfőn, az ünnep második napján: 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szent mise, mely alatt prédikál Pápay Alajos, b.-ujvárosi plébános; sz. mise után miroszálás. Délután 3 órakor ünnepi nagy vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ajtatosság.

Kedden, az ünnep harmadik napján az istentiszteletek sorrendje ugyan olyan, mint a második napon.

Szülők figyelmébe. A lévai állami e'emi iskolai tanítóképző intézetnél az 1905—6. tanévre az I. évfolyamba felvétetik 39. növendék. Ezek közül egész ingyenes ellátásban részesül 4 növendék, a teljes ellátásért havi 6 koronát fizet 3 növendék, havi 16 koronát 4 növendék, havi 22 koronát 5 növendék. A saját költségükön levők teljes ellátás díja havonként 34 korona. A kedvezmények a középiskola vagy a polgáriskola IV. osztályát végzett kitünő és jeles előmeneteli növendékeknek fognak adományoztatni. A pályázati kérvények folyó évi május hó 31-ig az intézeti igazgatósághoz nyújthatók be.

Városi közigazgatásunk.

Debreczen 1904. évi zárszámadása.
Adatok a város vagyoni viszonyaihoz.

Azok a rideg számadatok, amelyeket *Ronesik* Lajos főszámvevő a csütörtöki tanácsülésen elé terjesztett, sokat beszélnek Debreczen város vagyoni viszonyairól. Ime az adatok:

Bevételek:

rendes	2.739.257	kor.	15	fil.
rendkívüli	917.850	"	66	"
átmeneti	114.031	"	19	"
összesen:	3.771.138	kor.	90	fil.

Kiadások:

rendes	2.475.697	kor.	92	fil.
rendkívüli	1.166.944	"	98	"
átmeneti	112.081	"	54	"
összesen:	3.754.724	kor.	44	fil.

Tehát a tiszta maradvány **16 414 korona 46 fillér**, ami a pótdadó 2%-ának felel meg.

Az 1904. évi pótdadó.

Nem érdektelen a múlt évi pótdóról is megemlékezni. Az előirányzat volt **280.087 korona 67 fillér**. Befolyt pedig a tetemes leírások dacára is **357.970 korona 23 fillér**.

Tehát az előirányzatnál **77 882 kor. 56 fillérrel** többet izzasztottak ki pótdóban Debreczen lakosságából. Ez pedig csinos összegecske ám!

Idegen iparosok megrendszabályozása. Eddig a város rendőrközegei országos vásárok látogatása alkalmával nem voltak feljogosítva arra, hogy az idegen iparosoktól az iparigazolvány felmutatását követeljék. Mozgalom indult meg a debreczeni iparosok között ezen állapot megszüntetésére és akként való átalakítására, hogy a vásároló idegen iparosok iparigazolványaikat felmutatni kötelesek legyenek. A rendőrfő

kapitány helyt adott a kérésnek és intézkedett, hogy jövőben a vásárt látogató iparosok iparigazolványaikat felmutassák.

Próba-öntözés a Hortobágyon. Már említést tettünk csütörtöki lapunkban arról, hogy a földmivelési kormány kiküldöttjei szerdán kint jártak a Hortobágyon az öntöző csatorna ügyében. A kiküldöttek, akik közt volt Buday Zádor is, kevésnek találták a gazdasági bizottság által a próba-öntözésre kijelölt 300 hold vadszikes területet, mert az óriási befektetés nem járhatna haszonnal, ellenben javasolták, hogy legalább 3000 holdon tegyenek kísérletet, úgy akkor holdankint 15—20 korona értékű szénatermés várható.

Bikabírálat a Hortobágyon. A város gazdasági intéző bizottsága vasárnap délelőtt fél 11 órakor tart ülést, amelyen a határnapot tűzik ki, amikor a Hortobágyon a bikabírálatot tartják meg.

Színház.

Mezei Pétőről.

A magyar színpad egyik legérdekesebb, legeredetibb, erős tehetségű művésze, Mezei Pétőr — szögediesen nevezve — már néhány nap óta és még néhány napig a Makó igazgató új társulatánál vendégszerepelget. Vártam, hogy majd csak szövéteszi ezt az eseményt illő formában valamelyik debreczeni színházi műtész, de bizony az öreg Pétőr bajtársról csakugy tél-tul hangzott az előismerés, a méltatás még az arra illetékeseknek dicsekvők részéről is.

Éppen ez a jellemző. Ha valamely lötyedt testű, rikácsolós hangú, mindent feltáró szoknyás tuczatprimadonna hanyódik-vetődik ide és a nyakáig szedi-veszi a lábát, szünni nem akar a taps, az éljen, bokáig gazol a lába elé szórt virágokban, veszettség számba megy az ünnep-lése, a sajtó lovagjai is hasábszámba mázolja a tintát a „nagykeblű“ Lillák-Trillák-Millák és Ibolyák dícsőítésére.

Midőn pedig a verebek és varjak larmás táborába a művészetnek olyan magas szárnyalású régi sasmadara érkezik, a minő évtizedek óta Mezei Pétőr is a magyar színpadon, a művelt magyar város szomorúan tájékozatlan közönségének alig hangzik tapsa, kised sajtójának alig kerül néhány tintacsöppje az igazán érdemes, az igazán nagy- és magyar művész üdvözlésére.

Jellemző ez!

Szabad Hajdu.

Heidelbergi diákélet. Telt ház előtt folyt le a „Heidelbergi diákélet“ előadása. A szerepek nagy része új kezekben volt, kik

Már megérkeztek

a tavaszi és nyári idényre kizárólag angol és francia szövetek rendkívül dúsz választékban és ural rubák chikkesen és elegánsan a legmodernebb szövetből csakis

HONIG J.

uri szabónál készítettnek

DEBRECZEN, Piacz-utca 75.

közül kivált Fenyéri pompás Güttner tanárja és Mészáros Giza Katiczája. A régiek közül Csontos és Krémer a szokottnál is jobbak voltak.

Színházi hírek. Pénteken kerül színre Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrácz 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz.” A daljáték főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: Kukoricza János — Felhő Rózi — Iluska — Jeszenszkyné. A gonosz mostoha — Lestinyi Emilia. Strázsamester — Szilágyi Bagó — Mezei. Francia király — Krémer. Királykisasszony — Tibor Lóri.

Szombaton kerül színre Kemechey Jenő 3 felvonásos korrajza „Az emigráns.” A korrajz főbb szerepeit P. Mészáros, Cs. Almássy Julia, Mészáros Giza, Kienovits György, Fenyéri Mór, Mezei Péter, Krémer Jenő és Csontos Gyula játsszák.

Vasárnap délután Strauss János 3 felvonásos operettje a „Denevér” kerül színre félhelyárral.

1906. évre szóló Nagy képes naptárunkat csakis azok kapják meg, kik legalább 1/2 év óta előfizetői lapunknak. A Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Naptára, mely 320 oldalra fog terjedni, ez évi december hó elején jelenik meg. A lap előfizetési ára 1 óra 1 kor. Vidékre 1 óra 1.50. Kívánatra 14 napig mutatványlapok. Előfizethetni bármely naptól.

ÚJDONSÁGOK.

Az ev. ref. főiskolai ifjuság felhívása.

Ujabb felhívással fordulunk Debreczen város nemesen érző s bennünket mindenkor pártoló közönségéhez: arra kérjük ismételtten a velünk érző közönséget, hogy a folyó év május hó 7-ik napján tartandó zászlóavatásunkra és az utána következő országos diákkongresszusra városunkba érkező diáktestvéreinknek ez időre szállást adni sziveskedjen.

Diáktestvéreink elszállásolása csak úgy lehetséges, ha városunk közönségének áldozatkészsége ismét megnyilatkozik.

Arra kérünk tehát tisztelettel és bizodalommal mindenkit, a ki ügyünk iránt igaz szeretettel viseltetik, hogy fogadjon magához néhány vendéget s ennek bejelentése végett sziveskedjék az elszállásoló bizottság alulírott helyettes elnökénél (lakik: III. Mester-utca 28. sz. a.), vagy a főiskolai kapusnál kitett íven feljegyezni lakcímét és az elszállásolandó vendég számát és pedig — az idő rövidsége miatt — néhány nap alatt. A szállásadás bejelentéseit közölni fogjuk a lap hasábjain.

Hisszük, hogy kérésünk most sem hangzik el eredmény nélkül. Hisszük ezt annyiival inkább, mivel hasonló esetekben mindig nagy szeretettel és áldozatkészséggel nyilatkozott meg városunk közönségének irányunkban való igaz szeretete.

A főiskolai ifjuság nevében
Debreczen, 1905. április 28.

Bán István

hittanhallgató, az elszállásoló bizottság elnöke.

Ifj. Koss Zsigmond

joghallgató, az elszállásoló biz. helyettes elnöke.

Az építő-munkások részleges sztrájkja.

Békéltetés. Megegyezett kiegyezés.

Az építő-asztalosok és munkások közt csütörtökön délelőtt volt az első békéltetési tárgyalás Vetéssy Béla rendőrfogalmazó elnöklése alatt. A megegyezést létrehozni még nem sikerült, de a munkaadók és a munkások viselkedéséből s a tárgyalás menetének higgadtságából arra következtetni, hogy a békés megegyezésnek komolyan számbavehető akadályai nincsenek. A munkások által a munkaadókhoz b. terjesztett műhelyrend tekintetében tulajdonképpen nézeteltérés nem is igen volt, csupán a bizalmiférfiak kérdése az, amit a munkaadók a munkások meghatározása szerint elfogadhatónak nem találtak. Különben, ha az árszabályt kölcsönös egyetértéssel sikerül végleg megállapítani, a munkások a bizalmi férfiak kérdésének elejtésével találnak majd a munkaadóknak is tetsző módot a munkarend kellő ellenőrzésére.

Vetéssy Béla rendőrfogalmazó a tárgyalás megnyitáskor egyrészt biztosította a munkaadókat és munkásokat pártatlanságáról, de másrészt szükségesnek tartotta a munkaadók figyelmébe ajánlani, hogy a mai megélhetési viszonyok között a munkások mérsékelt munkabérekkel való megelégedése jogosult, annyival is inkább, mert — amint tudomására jutott, — a mai munkabérek a régi időkénél jóval alacsonyabbak. Polgár Zsigmond iparfelügyelő pedig figyelmeztette a munkásokat arra a megszivitelendő körülményre, hogy az ipartörvény 162. szakasza alapján azok a megjegyzések, amelyek valamely sztrájk eredményeként jönnek létre, semmiesek és azokat a törvény támogatásban nem részesíti; sokkal üdvösebb volna tehát, ha a munkások sztrájkon kívül igyekeznének engedményeket elérni, amelyek betartását a törvény teljes szigorával lehetne biztosítani.

Az asztalos mesterek 12 tagu külaöttsége az árszabály tekintetében végérvényesen nem nyilatkoztak, miután erre megbízást nem kaptak. Ma, pénteken, az asztalos-szakosztály ülésén állapítják meg a munkaadók ezt az árszabályt, amelynek betartására magukat kötelezhetik és a szombaton tartandó békéltetési tárgyalás lesz hivatva a végleges megállapodás létesítésére. A munkaadók kiküldött bizottsága kéri fel a munkaadókat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

Jelen volt a békéltetési tárgyaláson dr. Rédei Rezső ipar- és kereskedelmi kamarai segédtitkár is, a ki tapintatos módon szintén igyekezett az ellentétek kiegyenlítésén.

Tény, hogy a munkások követelése a méltányosság keretén belül mozog. Az általános béremelés 15 százalék, a mi azonban a rettenetes drágasággal, a mi valóságos túrhatalom már, feltétlenül indokolt. A darabszámú munkások követelésének (25 százalék béremelés) teljesítése már nagyobb nehézségekbe ütközik, de bizunk benne, hogy a méltányosság alapján a kiegyezés itt is sikerül és hétfőre már meg lesz a béke.

Ugyane helyen említjük meg azt is, hogy Blattner Kálmán munkásai folytatják a bérharcot és most már a még eddig dolgozó munkások is csatlakoztak a sztrájkolokhoz.

— Debreczeniek Nagyváradon.

Gróf Zedwitz Alfréd a Vilmos-buszárok ezredese tegnap Nagyváradon időzött. — Dr. Öreg János a debreczeni akadémia igazgatója Nagyváradon időzik.

— **Munkaközvetítő intézet.** Egyre jobban érezzük hiányát annak, hogy munkaközvetítő intézet Debreczenben még ez idő szerint nincs. A kereskedelmi miniszter felhívására a város is, meg a kamara is megajánlott egy bizonyos összeget a felállítandó munkaközvetítő intézet költségeibe, ennek már idestova két éve, azóta az ügy a miniszteriumban megfeneklett, csak néha hallani róla valamit. A miniszteriumban ma már — mint értesülünk — napirendre veszik a kérdést és a miniszter intézkedése már a közel jövőben megtörténik.

— **Tanulmányut Angliában.** Dr. Reviczky Tibor a debreczeni Reviczky család igen kedvelt tagja a tavasz folyamán Angliába körutazást tesz, hogy a gazdasági viszonyokat tanulmányozza.

— **Elhalasztott vadásztársulati közgyűlés.** A „debreczeni vadász-társulat” 1905 évi április 29-ik napján délután 6 órakor a tűzoltó őrtanyán válsztmányi ülést tart. Tárgy: a belügyminiszter leirata az alapszabályok iránt, a városi tanács leirata a szarkamadarak pusztítására. A vasárnapra, azaz április 30-ra kitűzött közgyűlést elhalasztotta a társulat.

— **Debreczen helyett Szatmár.** Mindenki tudja, hogy a mult országgyűlési cikluson Szatmár várost Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter képviselte. Hozzá is látott, hogy Szatmárnak mindent a nyakába sózson. Ennek köszönhető aztán, hogy Debreczen város rég óhajtott kérése, tudniillik az, hogy Debreczenben felső ipariskola létesíttessék: még ma is válasz nélkül hever a lemondott miniszter asztalán, jóllehet a város az iskola költségén 200.000 korona évi hozzájárulást kilátásba helyezett. Volt is Debreczenben a miniszter képviselője tárgyalni ez ügyben, azonban azóta csend és némaság. A miniszter bár még a dolog érdemére nem nyilatkozott, annyi azonban bizonyos, hogy itt Debreczenben mostanában a tervezett felső ipariskola felállítása nem lesz; mert a bukott miniszter választóinak kedveskedni és magának a szatmáriakat lekötöztetni akarta és az ipariskolát ott állította fel.

— **Meghaltak.** Biró Ferencz ev. ref. 14 napos, Tiba József ev. ref. 5 napos, Acs Erzsébet ev. ref. 12 hónapos, Kálmán Istvánné szül. Sarkadi Mária ev. ref. 82 éves, Kozma Péter ev. ref. 4 hónapos, Bodogán Miklós g. kat. 60 éves.

— **Fodrászok díjazása.** A debreczeni ipartestület fodrász- és borbély szakosztálya csütörtökön délután tartotta gyűlését Reiter Sándor elnöklése alatt. A szakszervelet elhatározta egyhangulag, hogy csoport szerinti díjazás: léptet életbe, a mely három osztályból áll. Az árszabályt minden üzletben kifüggesztik, úgy, hogy a közönség tudhatja, mit kell fizetnie. Ezzel meg fog szünni a borralvadás rendszere is. Az első osztályú fodrász üzletben hajvágás 50 fillér, borotválás 40 fillér; a másodosztályú üzletben hajvágás 40 fillér, borotválás 30 fillér; harmadosztályú fodrász üzletben hajvágás 40 fillér, borotválás 20 fillér. A szakavágást 40, 30 és 20 fillérben állapították meg.

Két nagy csődtömeget

vettünk minek folytán a következő árakban árulunk: **Feulard Saten** 1 mtr 10 kr. **Egész széles kefezsínór** 8¹/₂ kr. **Moiré Impress** 15 kr. **csikos finom derékbeles** 23 kr. **Atlasz Saten** 23 kr. **120 széles divatszövet** 26 kr. **Magyon jó delain reclam** ár 22 kr. Minden szikk féláron — Minden vevő egészen ingyen életnagyságu fényképet kap. **Wallerstein Fülöp fiai** Piac-utca kistemplommal szemben.

Üzle

— **Az Erzsébet-nőegylet** jótékony czélú hangversenye, amelyet a Bika díszteremben tartottak, kitűnően sikerült. Nagy tetőzést aratott a Svetits intézet növendékeinek éneke, Késmárk Lili szavalata, Hoffmann Margit, Vay Arnoldné bárónő, Munkácsy János hegedűjátéka, Hadrik Anna szavalata, Kalmár József, az új tenorista éneke. Gál Zoltán olvasott fel még a költeményeiből és Frank Kálmán a fiúmei távgyalogló tartott szabad előadást a műveiből. A szereplők halálán tapsolta a közönség.

— **Tisztújítás a Petőfi-dalkörben.** A debreczeni „Petőfi dalkör” ez évi rendes közgyűlését április hó 30-dik napján, vasárnap délután 3 órakor a városháza nagy tanácstermében tartja. Az ülés tárgyai: A választmány jelentése a dalkörnek működéséről, a lefolyt 1904-dik évben. A számvizsgálók jelentése a dalkörnek vagyoni állapotáról s az 1904-ik évi számadások megvizsgálásáról, számadás terhe alóli felmentvény s az 1905-ik évre vonatkozó költségelirányzat. A 3 tagú számvizsgáló bizottságnak egy évre választás utján betöltése. Elnökök, első és második alelnökök (utóbbi a működő tagok közül) titkár, I. és II. jegyző, ügyész, pénztárnok, ellenőr, zászlótartó és körgazda, továbbá 16 választmányi tagnak (3 az alapító, 5 a rendes és 8 a működő tagok közül) 3 évre választása.

— **A halott levele.** Három héttel ezelőtt Kovács Gábor rojti gazdálkodó levelet kapott Amerikából az öcsésétől Kovács Gergelytől, a ki négy évvel ezelőtt ment ki az új világba. Kovács Gergely levelében hosszasan ír arról, hogy nagy küzdelem után sikerült vagyont szereznie. Korcsmát nyitott New-Yorkban egy forgalmas utcán, s most a magyar munkások naponta zsufolásig megtöltik a magyar csárdát. Kovács Gergely azt írja levelének végén, hogy hagyja ott a bátyja Magyarországot, vándoroljon ki Amerikába, társul veszi maga mellé, mert ketten jobban megtudnak küzdeni a sok munkával. Pár nappal ezelőtt aztán pénzt és három személyre szóló hajójegyet küldött Kovács Gergely a bátyjának. Kovács Gábor már el is határozta, hogy ki fog vándorolni. Eladta ingatlanát s már házi butorait kezdte árusítani, a mikor tegnap táviratot kapott New-Yorkból. A sógornője értesítette, hogy Kovács Gergely meghalt. Részeg tót napszámosok garázdálkodtak a korcszmában. Kovács ezeket rendreutasította. A napszámosok erre neki rontottak Kovácsnak s úgy megverték, hogy a szerencsétlen vendéglős sebeibe belehalt. Érdekes, hogy aznap, a mikor a gyászírt jelentő táviratot megkapta Kovács Gábor, még egy levél érkezett Amerikából. A levélben Kovács Gergely örömmel ujságolja, hogy szép lakást rendezett be bátyja számára. A szép lakást azonban aligha fogja igénybe venni Kovács Gábor, mert a szomorú eset után nem szándékozik kivitorlázni az új világba.

— **Ejegyzés.** Harsányi Pál ocsva-apáti-i ref. lelkész eljegyezte Teleky Janka urleányt, Teleky Béla gyógyszerész leányát.

— **Munkás közgyűlés.** A magyarországi cipész-cizmadia munkások és munkások szakegyeték debreczeni csoportja május hó 1-én napján reggel 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő napirenddel: 1. A húsvét ünnepeken tartott központi közgyűlési kiküldött beszámolója. 2. Az egyület újjászervezése, bizalmi férfiak választása. 3. A nyári szaktanfolyam kezdése és bevégezése. A cipész iparosok országos pécsi kongresszusa és munka kiállítására. A választmány kéri a tagtársakat és szintegy a nem szakegyeteki tagokat, hogy május elsején reggel 1/2 9 órakor a Fűvészkert utca 5 szám alatt lévő együleti helyiségben pontosan és mennél tömegesebben jelenjenek meg.

— **Botrány a város butikjában.** Az erkölcsi testülethez nem illő városi intézményben ismét csunya botrány történt. Brezsán János napszámos a városi pálinkás butikjában megtámadta Ticz Lajost, a városi butik pénzkezelőjét amiatt, hogy az udvarra vezető ajtót elzárta és a keze ügyébe akadt tölcserrel fejbe ütötte. Ticz a látélet szerint 6—7 nap alatt gyógyuló testi sérülést szenvedett. A rendőrség a panaszt áttette a bírósághoz.

— **Az E. K. E. távgyaloglója Debreczenben.** Kolozsvárról írják: A fiatal magyar távgyalogló több napi itt időzése után tegnap délután 5 órakor elindult Kolozsvárról Debreczen felé. A Kolozsvártól—Debreczenig utbaeső nagyobb városokban — így Nagyváradon is, felolvasást fog tartani. Debreczenből május végén Hamburgba gyalogol s onnan Ausztráliába hajózik.

— **Talált tárgyak.** Beküldték hozzánk: folyó év április hó 23. napján a mikepércsi országuton 1 drb papirbagöngyölt zsidó szertartás szerinti imádkozáshoz való feketesárga fehérszövet abrosz és egyéb imádsági kellékek találtattak, kellő igazolással tulajdonos a fenti ingóságokat a mezőrendőr kapitányságnál átveheti. Debreczen. 1905. április hó 27. Dr. Tóth Mihály, mr. kapitány.

— **Tilosban legeltettek.** Tóth János ajtó u. 22 és Vékony István ellen, Kiss Imre újföld 138 szám alatti lakos pedig Kapusi János ellen feljelentést tettek, mert a tulajdonukat képező legelőkön legeltettek.

— **11 drb. ezüst cigarettatárcát** láthatni Halász Nándor Piacz utcai ékszerész kirakataban mely tárcák mindegyikén 11 eredeti névalírás bevéséssel van ellátva. Ezen rendkívül csinos szivarkatárcák a 7. és 12. huszárezred most befejeződött lovagló iskola (ekvitaáció) emlékére készültek. Érdekes a megtekintésre.

— **Debreczen legszebb berendezésű kávéháza** ma kétségtelenül a Magyar Király kávéház, hol esténként felváltva elsőrendű cigányzenekarok játszanak. Ma Kiss Béla tart hangversenyt teljes zenekarral. Pontos és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávéos gondoskodik.

— **Altöldi Károly** tánciskolájában a tavaszi tanfolyam f. hó 29-én szombaton d. u. 5 órakor veszi kezdetét. Beiratkozni lehet bármely időben Péterfia-utca 2. sz. alatt.

x **Költőkódések** alkalmából, inga-órakért érte küld, alaposan megjavítva (2 évi jóállással) haza küldi és szakszerűen felakasztja Horváth Óraműves (Hatvan-utca 2.) Egész olcsó árak.

x **Kiss szerencsése nagy!** A magyar. kir. osztálysorsjáék keddi befejező húzásán a 600 000 koronás jutalmat és az 5000 koronás főnyereményt a 82621 számú 4/4-ben eladott sorsjeggyel ismét a hírneves Kiss Károly és Társa bankháza Bpest., VII. Erzsébet körút 19. szerencsés vevői nyerték, hol immár harmadszor nyerték meg a 600,000 koronás jutalom-nyereményt.

x **Prima** hizlalt cukortorma 1 kiló 28 kr., pergetett akáczméz 1 kiló 60 kr. Dávid Zoltán üzletében, Rákóczy- és Eötvös-utca sarkán. — Ropogós, vizes és ecetes uborka üvegenként vagy darab számra jutányos árban. — „Tutti-frutti” vegyes gyümölcs-iz, egy kiló 50 kr. Telefon szám 315.

x **Használja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszaru gyógyszerár.

Irodalom és művészet.

A Fáklya ezimen Kolozsvárott vasárnaponként megjelenő irodalmi, tudományos, társadalmi füzetes vállalat jelent meg. Richtzeit Arthur hírlapíró szerkeszti. Neves emberektől találtunk a beküldött díszes füzetben közleményeket. A kolozsvári igények fejlettségét bizonyítja, ha ilyen vállalkozást is fentarthatnak. Egyes füzet ára 30 fillér.

Mattyasovszky Andor „A világrendszer új elméletének alapfogalmai és a most még helyesnek vélt elmélet kézzelfogható hibáiról” írt és adott ki itt Debreczenben bölcselkedő könyvet. Ha majd átolvastuk az alig néhány lapra terjedő kis zöldfedeles könyvecskét, elmondjuk a vélekedésünket felőle, persze csak úgy parasztikus módon. Ára 2 korona.

Dr. Király Péter debreczeni ügyvéd meg, ki többször volt bajban irodalmi művei miatt, arról értesíti az érdeklődőket, hogy „Vészkiáltások” című könyve a több mint egy esztendő óta tartó hatósági tilalom és zár alól feloldatott és hogy az ügyesség, az esküdtbírók által felülbírált könyvét tömeges megrendelések esetén az „Önvédelem” leírásával kibővíve ismét kiadja, vagy kiadatja. A hatósági zárlat alóli felszabadított könyv ára füzve 2 korona.

Pálmai Ilka nem válik.

(Csak játszik...)

A debreczeniek előtt is kedvesen ismert Pálmai Ilkáról, a kinek Kinsky Rudolf gróf a férje, azon hír terjedt el, hogy válik a férjétől. E hírt Kinskyné, Pálmai Ilka most megczáfolja. E válsági híresztelésekkel talán összefüggenek azok, a miket itt elmondunk:

Nevezetesen a múlt év nyarán történt, hogy gróf Kinsky Rudolfné, Pálmai Ilka anyósa meghalt. Pálmaiék nagyobb örökséghez jutottak ekkor s az övék lett az alt-hofeni kastély is, a melybe a temetés után visszavonultak. Pálmai Ilka akkoriban irta Budapestre egyik barátjának azt, hogy egész nap szobájában ül és — köt, a mi bizony sokkal unalmasabb foglalkozás, mint a szín-

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esernyők, blouzok, alsó szoknyák (juponok), gyermek ruhák stb. míg a létszám tartásos olcsó árakon kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában Debreczen, a Hungaria mellett.

Az üzlethelyiség kiadó.

padon lenni. A csöndes, visszavonult életmódot nem is tudta megszokni sehogysem a művésznő. Pedig most már meg kellett szoknia, mert a férje semmi esetre sem akart beleegyezni abba, hogy még egyszer fellépjen.

Ekkor történt, hogy egy magyar operett szerzői Pálmay Ilkának szánták a darabjuk főszerepét és el is utaztak hozzá, hogy a vendégszereplésre rábíráják, de a sok tárgyalásnak, tanácskozásnak az lett a vége, hogy Kinsky Jenő gróf megtagadta a beleegyezését a felesége fellépéséhez. A dolog tehát annyiban maradt és maga a gróf jelentette ki a magyar szerzőknek:

— Nem engedem meg semmiesetre, hogy a feleségem fellépjen. Nem tűröm tovább, semmiesetre se tűröm tovább!

Decemberben mégis fellépett Pálmay Ilka asszony Budapesten, de csak egyetlen egy eszén. Jótékonycselekedte eljátszotta a „Pillangó kisasszony” és a „Szenesleány, szenesleány” főszerepét. A jótékonycselekedte fellépését megengedte Kinsky gróf, de különben megmaradt álláspontja mellett... Bárha a grófné asszony most is játszik a nemzeti színház kóristáinak jutalomjátékán!

TÁVIRATOK.

Az ellenzék ellenőrző bizottsága.

Budapest, április 27. A szövetségi ellenzék vezérő bizottsága május 3-án délután tart ülést. A felirat már nem fogja az ülés tárgyát képezni, mert a szerdai pártértekezletek fognak foglalkozni a felirattal. A vezérő bizottság azonban a kormány tényeinek megbíráására és ellenőrzésére kiküldendő külön bizottság kiküldését fogja a képviselőházban indítványozni.

Arad megye a felirat mellett.

Arad, április 27. A vármegye mai közgyűlésén elhatározta, hogy a szövetségi ellenzék felirata és a nemzeti követelések mellett foglal állást. Az oláhlakta vármegye közgyűlése 150 szóval 81 ellenében hozta meg hazafias határozatát.

Az összedarabolt háztulajdonos.

Bécs, április 27. A Klein-féle rablógyilkossági per tárgyalásának elején dr. Ellenbogen védő több tanu kihallgatását kéri. Majd a két pszichiater adta le orvosi véleményét. Az orvosi szakvélemények eredménye az, hogy Kleinné igen értelmes, elmezavarban nem szenved, de erkölcsileg mélyen sülyedt, részben a maga hibájából, részben pedig annak következtében, hogy hallása elvesztésével keresetre alkalmatlanná vált. A törvényszéki orvosok ezután Szikora holttetének feltalálásáról és annak állapotáról tettek jelentést. A holttet nagy mértékben rothadásnak indult. Lábai éles eszközzel le voltak vágva. A rothadás daczára is meg volt állapítható, hogy a gége szét volt roncsolva és át volt lyukasztva. Bizonyosnak tetszik, hogy a halál idegen kézzel való megfojtás következtében állt be. Hogy hogyan történt a megfojtás, azt megállapítani nem lehetett, mert a bőr a nyakon a rothadás következtében nagyon meg-

változott. Az orvos-szakértők nyilatkozata után az elnök az esküdtekhez fordult és kijelentette, hogy a vádlottakra teljes nyugodtsággal kimondhatják a bűnöst. Hösel szakértő kijelenti, hogy a gyilkosság feltétlen bizonyossággal megállapítható. Morgenstern védő kéri, hogy meri ily határozottsággal állítani? Hösel feleli: feljogosít erre a bonczolás és hulla szemlén kívül Kleinné vallomása is. Haberba orvos kijelenti, hogy a helyszíni szemlén megállapították azt is, hogy a holttetet előbb egészben akarták eltakarítani, de nem tért bele a zsákba, azért darabolták fel és bevarták a zsákba. A zsákot bemutatja az elnök, majd kéri, hogy a gyilkosság előtt elkábitották-e az áldozatot. Az orvos erre határozottan nemmel felelt. Ezután a tanukihallgatások kezdődtek. Marsick ügyvéd, a ki a Bietsch és Klein-cég képviselőjét és ügyeik rendezését elvállalta, elmondta, hogy szeptember 21-én jelent meg nála Klein a feleségével és akkor ő megmondta, hogy a cég ügyeinek rendezéséhez 6—8 ezer korona kell, mire Kleinné kijelentette, hogy legfeljebb 4—6 ezer koronát tud adni. Bietsch Ferdinánd, Klein volt cégtársa előadta, hogy 7—8 napig várta társát, a kinek elment a lakására, a hol rendkívül rossz szagot érzett, a miért kinyitotta az ablakokat és elment a rendőrségre. Mikor visszatért, akkor derült ki a gyilkosság.

Ma egész nap tartott a tárgyalás a közönség óriási érdeklődése mellett. Holnap folytatják. Ítélet szombatra várható.

Az uralkodó a fővárosban.

Budapest, április 27. Politikai körökben híre jár, hogy az uralkodó május havában több heti tartózkodásra a fővárosba jön.

Nyiri Sándor mandátuma.

Budapest, április 27. A kuria ma kezdte meg a főváros II. kerületében megválasztott Nyiri Sándor honvédelmi miniszter megválasztása ellen beadott kérvény tárgyalását. A kérvény szerint a Nyiri-párt etetett-itatott, a szavazatokat 50 koronától feljebb vásárolta. A legerősebb volt a hivatalos nyomás a földmivelésügyi miniszteriumban, a hol állítólag maga Tallián Béla miniszter szólította fel a hivatalnokokat, hogy elődje, Darányi Ignác ellen szavazzanak. Tallián Béla a kérvény szerint minisztertanácsi határozat alapján terrorizálta hivatalnokait. — Melczér István dr. a kérvényező meg hatalmazottja a választás megsemmisítését, illetőleg az érvénytelen szavazatok leszámításával Darányi Ignácot kérte megválasztott képviselőnek kijelenteni. Schmick Lajos választásvédő czáfolgatta ezután a kérvény állításait. A kuria holnap fogja határozatát kihirdetni.

Hét évet ült ártatlanul.

Karlsruhe, április 27. A brusoli fegyházból 7 évig ártatlanul szenvedett embert bocsájtottak szabadon. Gyujtogatásért ítélte el 8 évi fegyházra a freiburgi törvényszék. Az ártatlansága úgy derült ki, hogy az a tanu, akinek hamis vallomása alapján ítélték el, a lelkiismeret mardosása folytán önként jelentkezett és bevallotta, hogy a végtárgyaláson hamis esküt tett boszúból. A hamis tanut azonnal letartóztatták.

Oroszországban mézszárlás készül.

London, április 27. Oroszország minden részében kiáltványokat osztogatnak a nép közt, amelyben a közép osztály kipusztítására szólítják fel a parasztságot, teljes büntelenséget biztosítva jó előre. A hatóság úgy tesz, mintha semmit se venne észre. Ez is mutatja, hogy az izgatás a felsőbb, az isten kegyelméből való tizezer köréből jön.

Máramaros megyei kivándorlók.

Máramaros megyét, április 27. A máramarosi közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén az alispán bejelentette, hogy március havában az utlevélforgalom a következő volt: kiadnak Észak-Amerikába 374, Romániába 151, Európába 2, Jeruzsálembe 4, Afrikába 2, Angliába, Oroszországba és Japánba 1—1 utlevelet. Legelőbb vándorolnak ki a tarackkvizi, dolhai és ökörmezői járás ruthén lakosságából. Mivel a kivándorlás ismét nagyobb arányokat öltött, az alispán szigoruan utasította a járási főszolgabírókat és M. Sziget polgármesterét, hogy 15 éven aluli gyermekek részére utlevelet csak akkor engedélyezzen, ha felnött személyekkel szándékozik kivándorolni. Elrendelte még az alispán, hogy utleveleket kérő egyéneket figyelmeztessék, hogy az Észak-Amerikába való partraszállás csak bizonyos összeg pénz felmutatása mellett lehetséges. A titkos ügynökök szemmel tartását is szigoruan elrendelte.

Kifosztott szerelmes pár.

Kaland az ál-detektívvel.

Budapestben történt a minap este fél kilenc óra tájban, hogy kétségbeesett arcú pár futott le a Gellért-szoborhoz vezető uton. Elegáns fiatal leány, a kinek azonban sem kabátka nem volt, sem kalapot nem viselt és fiatal ur sárga cipőben, divatos nadrágban és zefir ingben. A többi ruhadarabja és a kalapja neki is hiányzott. A különös társaság feltűnt a hidfőnél állomásozó rendőrnek, a ki igazolásra szólította fel őket.

A fiatal ember nagy zavarba jött, eleinte vonakodott beszélni, de aztán elmondta, mi történt velük a Gellérthegyen. A Gellért szobortól balra vezet az a hegyoldal a kioszk felé. Alig ötven lépésnyire ped van, arra leült barátnőjével s beszélgettek.

— Talan csokolóztunk is! — mondta gavallér — mikor a hátunk mögött az erdőből magas és a felhomályban elég jól öltözött látszó ember lépett ki és igazolásra szólított fel minket azzal, hogy ő detektív s a Gellérthegy erkölcsi viszonyainak ellenőrzése a feladata.

Borzasztóan megijedtünk, mert a barátnőmnek éppen nem érdeke, hogy csatládja megtudja, hogy nagynénjétől hazajövet előbb még sétát tett velem a Gellért-

hegyre. Amikor legyen kimélete kézen fogott, h kapitányságra. nálni, így megí ket. A detektív lem a halgatás

Nekem ne el-zedte tölem huszonkilenc k majd mást gon sunk daczára el tomat és a mel kabátkáját és k az izgalmból, nyával.

Erre a fia kellemetlen kal együtt, a rend rendőrségen a C nyainak ellenőre

Törv

Izgalmas

düböszörmény é április 25 en me adtunk arról, h kereskedő a jár sértette F. J. í értesülünk, a ne felelt meg a v hölgy nem arzi lalára emlékezte lottól. R. H. ker kijelentette, hog 50 korona pénz asszony egyékké vidéke” című csüle-sértésért é

Feleségg

— A r

Husvét e Abauj Torna r borzalmas gyi ték a szikszói Üveges K váltóör már feleségével, k dulni szeretett

Nagypént tért haza Üve gével összeves férj nem is fo já, hanem elm éjjel tért haza mélyen aludt.

Ekkor a kót és addig mig csak élete mint a ki jól küdt. Reggel p szédokat, hogy leségét, a ki l összetörte ma

Az összej nem hitték el lentést tettek a amely vállatör

Ez előbb később azonban megvasalva Szi vallomást tett. férjet átadta a

hegyre. Amikor könyörögni kezdtünk, hogy legyen kiméletes velünk szemben, engem kézen fogott, hogy kísérem az első kerületi kapitányságra. Botrányt nem merünk csinálni, így megint a kérésre adtuk a fejünket. A detektív ekkor száz forintot kért tőlem a halgatásért.

Nekem nem volt annyi pénzem, erre elzede tőlem a lánczomat, aranyórám, huszonkilenc koronát kitevő készpénzemet, majd más gondolt s minden rimánkodásunk daczara elvitte a felöltőmet, a kabátomat és a mellényemet és a kisasszony kabátját és kalapját is. Mire felocsudtunk az izgalomból, már el is tűnt a zsákmányával.

Erre a fiatal ember boesiba ült a kellemetlen kalendon átesett hölgygyel együtt, a rendőr pedig jeleatást tett a rendőrségen a Gellérthegy „erkölcsi viszonyainak ellenőre” ellen.

Törvénykezés.

Izgalmas jelenet cím alatt a „Hajduböszörmény és vidéke” heilap nyomán április 25 én megjelent lapunkban mi is hirt adtunk arról, hogy R. H. hajduböszörményi kereskedő a járásbiróság előtt durván megsértette F. J. fiatal hölgyet. Mint utólag értesülünk, a nevezett lap közleménye nem felelt meg a valóságnak, mert az illető hölgy nem arczképet, hanem a testvére halálára emlékeztető táblát kérte vissza a vádlottól. R. H. kereskedőt a járásbiróság, bárha kijelentette, hogy sértő szándéka nem volt, 50 korona penzbüntetésre ítélte. F. J. kisasszony egyébként a „Hajduböszörmény és vidéke” című lap ellen megindította becsületesért és rágalmozásért a sajtóper.

Feleséggyilkos vasut óir.

— A rossz házasság vége. —

Husvét első napján Kis-Kinyizs Abauj Torna megyebeli község lakosai borzalmas gyilkosság nyomára vezettek a szikszói csendőrséget.

Üveges Károly kis kinyizsi vasuti váltóőr már rég rossz viszonyban élt feleségével, kitől mindenáron szabadulni szeretett volna.

Nagypéntek estéjén a szolgálatból tért haza Üveges Károly és a feleségével összeveszett a vacsora miatt. A férj nem is fogyasztotta el a vacsoráját, hanem elment hazulról és csak késő éjjel tért haza, a midőn felesége már mélyen aludt.

Ekkor a pitvarból felvett egy súlykot és addig verte az asszony fejét, míg csak életet sejtett benne. Ekkor, mint a ki jól végezte munkáját, lefeküdt. Reggel pedig összehívta a szomszédokat, hogy nézzék csak meg a feleségét, a ki leesett az ágyból és úgy összetörte magát, hogy szörnyet halt.

Az összejöött szomszédok azonban nem hitték el a mesét és azonnal jelentést tettek a szikszói csendőrségnek, amely vallatásra fogta Üveget.

Ez előbb tagadta borzalmas tettét, később azonban, amidőn a csendőrök megvasalva Szikszóra vitték, töredelmes vallomást tett. A csendőrség a gyilkos férjet átadta az ügyészségnek.

Közgazdaság.

Szőlősgazdánk borvásárja ez év őszutóján Sopronban lesz és pedig április 30-ikától május 2 ig. Vidékünkéről a következő érdekeltségek jelentették be részvételüket: Tokaji borvidék 56 fajtaival 3800 hektoliterrel, érmelléki borvidék 34 fajtaival 2400 hektoliterrel, az alföldi borvidék 44 fajtaival 11200 hektoliterrel. A kiállított borok java része a filoxera előtti időből való. Debreczenből a debreczeni szőlősgazdák szövete vesz részt.

Terménytőzsde.

Shvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1905. április 27.

Készáru változatlan.

1905. októberi buza	16.34.—36
1905. áprilisi buza	—
májusi buza	17.58.—60
októberi rozs	13.32.—34
1905. áprilisi rozs	14.56.—58
októberi zab	11.84.—86
1905. áprilisi zab	13.80.—82
1905. májusi tengeri	14.90.—92
juliusi	14.66.—68
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	23.40.—60

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

106.

(Orosz eredetiből.)

Boru után derü.

Gyöngéd kéz simította meg a Vladimir karját. Katinka állott mellette és sugotta:

— Kedvesem, mi hirt hozott ez a fekete ruhás urhölgy.

Vladimir a keblére ölelte a kedves lánykát.

— Katiczám! Péterváron maradunk. A mi borus egünk is kezd végre derülni. Gyere anyánkhöz, közöljük vele a jóhírt... A folyósóról karöltve léptek anyjok szobájába.

Anyja azonnal is kérdezte Vladimirtől:

— Ugy-e, ez a hölgy Jarosin Pavlovna volt?

— Igen anyám. Szerencsét hozott a házunkba.

Most már gondtalanul küldhetem levelemet a rendőrfőnökhöz. Szabad ember vagyok. A mai naptól fátyolt vetek életem sötét korszakára és igyekszem végleg elfelejteni, hogy Bogdán Vladimir valaha titkos rendőr volt.

Ezután felvilágosította a két asszonyt a történetekről, a kik hálás örömmel hallgatták a jóhírt.

Jarosin Pavlovna beváltotta a szavát. Tizennégy nap multán Bogdán Vladimir az egykori tirkos rendőr a Jarosin nagykereskedő cég irodájában rendelkezett, mint üzletvezető és félév multán — már tovább nem akart várni — oltárhoz vezette menyasszonyát. A legboldogabb talán mégis az öreg Bogdáné asszony volt. Most már nem kellett fia életéért rettegni és élete alkonyát békés nyugalomban élvezhette. Ha valamire titokzatos büntény történt, anya- és fia mosolyogva néztek össze, de egyik sem szólt a másiknak. A hajdani titkosrendőrt nem érdekelték többé a titokzatos bűnügyek kútatásai és a Katinka igaz szerelme és szeretete is gazdagon kárpótlták a félbemaradt szép pályáért.

(Vége.)

Piacz-utcza 7. szám alatti fiók üzletünket (Vecsey ház)

május 1-én

teljesen feloszlatjuk

a Lovass és Ladányi féle

csödtömeggől visszamaradt árukat u. m. női ruhakelmék, mosó áruk, selymek, vásznak, ágyterítők, függönyök, fűzők, szallagok, csipkék stb

becsáron alól

kiárusítjuk.

Donogán és Somossy

állandó főüzlete Kistemplombazár.

KILLER EDE

egyedüli gózerőre berendezett butorgyára

Debreczenben

ahol az országban egyedül egész tömör fából, legtartósabb, legdivatosabb és legkedveltebb egyes butorok valamint egész berendezések készülnek; miről mindenki a gyárban valamint az üzletben meggyőződést szerezhet. — Ismét eladók százalék kedvezményben részesülnek.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilik április hó 30-án.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármifele bőrbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitünőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitünő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirat állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND
a Konyári Sóstó fürdő kezelője.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vasstag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.**

A húsvét alkalmából kimaradt pászka (macsesz) mélyen leszállított árban kapható Szécsényi-u. 6. szám.

Linoleum szobapadlómáz, Bernstein padlólakk azonnal száradó, vízzel mosható tükörfényű 1 doboz 65 kr. 1 kg. törm. csokoládé 90 kr. 1 üveg pezsgő valódi 1.50 kr Merkli Ferencnél Fűvészkert-u. 11. Telefon 374.

Kiadó butorozott utcai szoba előszobával, kényelmes garcon lakásnak Miklós-u. 16.

Megérkeztek a legdivatosabb Blousok, alsószoknyák, kötények, övök, nap és esernyők Márton Gyula divat legnagyobb választék Gyerek Reform kötényekben.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csak Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Hegedű órákat a legalaposabb módszer szerint igen gyors és biztos siker mellett oktatók mérsékelt díj mellett. Leveleket a kiadóba kérem címezni „Hegedű” jelige alá.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Egy segédkönyvelő felvétetik azonnali belépésre Uimann Salamon fűszerüzletében. Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Kiadó lakás. Két szoba butorozva, üvegezett folyosó és mellékhelyiségekkel. Egy szoba előszobával butorozva. Mindkét lakás külön bejárattal a kapu alatt. Értekezhetni Dávid Zoltán üzletében Eötvös utca 11.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Egy jókarban lévő jégsekreány kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Polgári iskolára felelősség mellett előkészíttek. Czim a kiadóhivatalban.

47 hold feketeföld tanyával, Homokkert mellett hat holdas hizláló és negyedfél hold ondódi föld eladók. Czim a kiadóban.

Egy külön bejárattal csinosan butorozott szoba április 15-től kiadó Batthyányi-u. 6. sz.

Nádszék fonások a legolcsóbban készíttetnek Bethlen-u. 56. sz. a.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Rákóczi és a kuruczokról megjelent könyvecské (Irta Dr. Boldizsár Kálmán) 10 kr. leszállított árban kapható a kiadóhivatalban. Megrendelhető a kihordó asszonyoknál is.

Kopirkönyvek Heller-féle szabadalom, 3 réti regiszterrel, 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos 1 frt 20 kr. kapható Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Házmesternek keresetik Május 1-ére gyermektelen házaspár. Czim a kiadóhivatalban.

Szép tisztított mazsola 36, 1 ko nagyszemű szilva 12, 1 ko vékony haju dió 20, friss darált mák a legolcsóbban kapható Glück Izidor fűszer üzletében Péterfia-u.

Dr. Burger Péter

ORVOS

lakását f. évi április hó 25-étől

Piacz-utca 55. sz. alól a

Dégenfeld-tér 10. szám alá

Kenyér piac (emelet)

= helyezte át. =

Férfi ingek

gallérok, kézelők,
szebkendők, harisnyák.

Divatos nyakkendők.

= Esernyők =

legjobb minőségben kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél

DEBRECZEN. Rózsater.

Szobapadlómáz valódi Bernstein lakfesték.

Eredeti tükörfényű **LINOLEUM**

Szesz-lakk, gyorsan száradó, szagtalan.

PARQUET-MÁZ

minden színárnyalatban és minőségben beszeresethető:

Komlóssy Lajos

fűszer- és gyarmatárkereskedésében,
Piacz-Hatvan-utca sarok.

Telefon 213. szám.

Austria Magyarország legnagyobb festék-, lakk- és kencze

gyár egyedárusítását elnyerve, azon a kellemes helyzetben vagyok, hogy egy doboz gyorsan száradó szagtalan **Linoleumot** 60 kr. Egy doboz tartós és felülmulhatatlan **Boros-tyán** padló lakkot 50 kr. ért adhatok. — Tessék meggyőződni **Hatvan-utca 5. Első számu** bolthelyiségben.

Neumann Nándor

kizárólagos festék
gyári raktárában,

DERECZEN. Hatvan-utca 5. szám.

Arlejtési hirdetmény.

A Hajdunánáson építendő ev. ref. főgimnásiumi épület, tornacsarnok és szolgház építéséhez szükséges föld, kőműves, elhelyező, kőfaragó, ács, bádogos, tetőfedő, szobrász, csement, fapadozatok, asztalos akatos, mázó, üveges, vas, redőny, kályhás, szobafestő, feliratok, vill. óra és csengők, árnyékszék és vízlede berendezések, végre acetylen világítási munkák elkészítése és szállítására a következő feltételek mellett nyilvános pályázat, illetőleg arlejtés hirdettetik:

1. Az arlejtésben részt vehetnek mindazon hazai szakértő építő mesterek vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlat az összes munkákra tehető, vagy egyes munkacsoportokra, vagy pedig egyenként külön-külön bármely munkára.

3. A készítenő munkákra vonatkozó költségvetési kivonatok és ajánlati minták vállalkozóknak rendelkezésére fognak bocsáttatni és kötelesek abba egységárait s a végösszegeket úgy számjegyekkel mint betűkkel kiírni.

4. Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltattott eredeti ajánlati íveken nyújtattak be. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Távirati uton küldött ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

6. Az 1. koronás bélyeggel ellátott s lepecsételt ajánlatok legkésőbb f. é. május hó 15. ig Nagy Elek főgimnásiumi igazgató ural Hajdunánáson nyújtandók be. Későbbben érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók a szerződési általános feltételek 5. §-ának határozatai szerint ajánlati összegüknek 5% át bántópenz gyanánt az ugyanott kiírt módozat szerint a főgimnásiumi penztárnál, az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló nyugatót az ajánlathoz csatolni. Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem csatolható.

8. Fentartja magának az építendő ev. ref. egyháztanács a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a jutanyosság szemé őt tartása mellett a munka kivételével és végrehajtásával azt a vállalkozót bízta meg, ki a jó és helyeseu készített munkák teljesítése iránt, már elve a legőbb biztoiteket képes nyújtani.

9. A munkálatokra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek és tervek Orth Ambrus és Somló Emil építészek irodájába (VII. Almássy tér 17. IV-ik emelet, 16 Budapest) naponként 6-8 ig megtekinthetők s ugyanott fognak a munka kivonatok és ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak kiadtni. Mindezen nyomtatványok és iratok a főgimnásiumi igazgatói irodában is bármikor megtekinthetők.

10. A munka azonnal megkezdendő s aképpen folytatandó, hogy az épületek az 1905 év folyamán mindenestre fedél alá jussanak s 1906. év augusztus hó 1-ére a használatnak átadhatók legyenek. Az építkezéshez szükséges téglanyag Hajdunánás város téglagyárából leszen beszerzendő.

11. A vállalati különleges és általános feltételek a tudomasul vételnek elismerése végett minden ajánlattevő vállalkozó által előzetesen aláírandók.

12. A beadott ajánlatok f. é. május hó 16-án d. e. 10 ó-akor fognak Hajdunánáson az egyháztanács gyűléstermébe nyilvánosan felbontatni.

Hajdunánás, 1905. április hó 5.

Az ev. ref. Egyháztanács.